

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRSU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W 2022 R.

Podstawowym środowiskiem dziecka jest rodzina, której funkcjonowanie stanowi nieodzowny element kształtowania jednostki. Główną jej rolą jest zapewnienie dziecku podstawowych potrzeb, takich jak: potrzeba miłości, bliskiego kontaktu, zrozumienia, przynależności, potrzeba uznania i samorealizacji oraz bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Funkcjonowanie rodziny bezpośrednio oddziałuje na dziecko, zarówno w sposób świadomy, jak i nieświadomy, kształtując jego system wartości, tradycje, podejmowane decyzje, które warunkują postępowanie na całe życie. Wszystko to jest istotnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Niezwykle ważne jest, aby instytucje oraz służby zobligowane do pomocy rodzinie wspierały ją, gdy pojawią się w niej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, poprzez zespół planowych działań mających na celu zniwelowanie tych dysfunkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej nakłada na jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.). Zgodnie z art.179 powyższej ustawy, Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, które zostały ujęte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 przyjętym uchwałą nr XVIII/177/2020 dnia 17 września 2020 r.

Powyższy program zakładał następujące cele:

Cel główny: Efektywne wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, realizowanych przez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie,
- pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie,
- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym poprzez konsultację ze specjalistami, pedagogami, psychologiem, kuratorami oraz policją w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny,
- wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii uzależnień, terapii dla osób doznających lub stosujących przemoc domową, wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”,
- dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, w której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej,
- wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze,

- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy,
- organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno – kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi realizowanych poprzez:

- zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi,
- dożywienie dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach,
- organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci,
- zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- pomoc rodzinom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców realizowanych poprzez:

- szczegółowe, wieloaspektowe i kompleksowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności,
- kierowanie na leczenie osób uzależnionych,
- angażowanie Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie,
- przydzielanie rodzinom asystenta rodziny,
- utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną,
- objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie realizował założenia programu przy współpracy z:

- Urzędem Gminy Stegna,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Stegnie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówkami oświatowymi z terenu gminy Stegna,
- Posterunkiem Policji w Stegnie,
- Kuratorami Sądowymi,
- Sądami – wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gd.,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Nowym Dworze Gd.,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Nowym Dworze Gd.,
- Organizacjami pozarządowymi.

PRACA Z RODZINĄ

W 2022 roku praca z rodzinami zamieszkującymi gminę Stegna, doświadczającymi trudności opiekuńczo-wychowawczych prowadzona była w formach:

- pracy socjalnej z rodziną poprzez:
 - a) pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów rodziny,
 - b) pomoc w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów rodzinnych,
 - c) pomoc w integracji rodziny ze środowiskiem społecznym,
 - d) wsparcie w zacieśnianiu i utrzymywaniu więzi rodzinnych,
 - e) odbudowywanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci,
 - f) pomoc w prawidłowym wypełnianiu ról rodzinnych i społecznych,
- konsultacji,
- terapii i mediacji,
- pomocy prawnej,
- wsparcia asystenta rodziny,
- placówek wsparcia dziennego.

Charakterystyka działań wspierających rodzinę podjętych w gminie Stegna w roku 2022 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba dzieci korzystających ze zorganizowanego wypoczynku letniego	20
2.	Liczba świetlic opiekuńczych	0
3.	Liczba dzieci korzystających ze świetlic opiekuńczych w tym:	0
3.1	w Tujsku	0
3.2	w Nowotnej	0
3.3	w Stegnie	0
3.4	w Bronowie	0
4.	Liczba placówek wsparcia dziennego	4
5.	Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego, w tym:	50
5.1	w Tujsku	16
5.2	w Nowotnej	13
5.3	w Bronowie	13
5.4	w Drewnicy	8
6.	Liczba akcji charytatywnych i wspierających ideę wolontariatu	49
7.	Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologa	59
8.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	7
9.	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	17

ASYSTENT RODZINY

Podstawowym założeniem pracy na stanowisku asystenta rodziny jest wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz pomoc w samodzielnym jej funkcjonowaniu. Funkcje asystenta rodziny to: funkcja wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorująca, opiekuńcza, doradcza, mediacyjna, wychowawcza, motywująco-aktywizująca oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Miejscem pracy asystenta rodziny jest miejsce zamieszkania danej rodziny bądź miejsce przez nią wskazane. Zakres jego zadań obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz współpracę z innymi instytucjami użytku publicznego, a także organizację własnego warsztatu

pracy. Szczegółowe zadania pracy asystenta rodziny zostały zawarte art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2022 roku asystent rodziny miał pod opieką 12 rodzin, które doświadczają szczególnej trudności opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Stegna. W rodzinach objętych asystą, w celu zapewnienia wysokiej jakości usług społecznych zostały podjęte następujące działania:

1. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- edukacja w zakresie zachowania higieny i zwalczania pasożytów (zasady przestrzegania higieny, czynności higieniczne, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej, instruktaż i pomoc w stosowaniu środków przeciwpasożytniczych),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie,
- trening kulinarny (zasady zdrowego odżywiania, piramida żywieniowa),
- trening budżetowy (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, określenie piramidy potrzeb, edukacja w zakresie niebezpieczeństw obecnych na rynku finansowym, zasady działania kart kredytowych, zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty, konsekwencje niewywiązania się z ww. zobowiązań),
- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (podział obowiązków na członków rodziny, lista stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, gazu, prądu itp.),
- tworzenie regulaminu i zasad prawidłowego zachowania w domu i poza nim, wobec rodziców, rodzeństwa, nauczycieli, sąsiadów, itp.,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla rodzin doświadczających trudności

- pomoc w organizacji i załatwianiu spraw urzędowych (formalnych i nieformalnych),
- zachęcanie do korzystania z poradni specjalistycznych,
- pomoc w regulowaniu zaległości i bieżących opłat i rachunków,
- promowanie zdrowego stylu życia (kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania się),
- zachęcanie i motywowanie rodziny do uczestniczenia w spotkaniach kulturalno-społecznych.,
- monitorowanie i motywowanie do przestrzegania zasad moralnych i norm społecznych,
- motywowanie rodziców do podejmowania i utrzymywania stałej pracy zarobkowej.

3. Zapewnienie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży:

- diagnozowanie indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz organizowanie zajęć dostosowanych do ich etapu rozwoju,
- zachęcanie dzieci i młodzieży do uczestnictwa w organizowanych zajęciach korekcyjnych, kompensacyjnych, integracyjnych, sportowych oraz kulturalnych,
- organizowanie i udostępnianie dzieciom i młodzieży możliwości korzystania z nowych technologii (tj. komputer, internet, itp.),
- organizacja wycieczek,
- aranżacja spotkań integracyjnych dzieci i młodzieży na terenie gminy Stegna.

4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- praca nad poprawą komunikacji w rodzinie, nauka porozumiewania się w drodze dialogu opartego na zasadach wzajemnego szacunku, kształtowanie umiejętności efektywnego mówienia i słuchania, dobieranie słownictwa adekwatnego do wieku rozmówcy,
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości, nauka konstruktywnego przyjmowania i wyrażania krytyki,
- nauka wyrażania i mówienia o swoich potrzebach,
- nauka radzenia sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami,
- towarzyszenie i wsparcie w sytuacjach kryzysowych dnia codziennego,
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez GOPS w Stegnie).

5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi

- poprawa relacji rodzic – dziecko (rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka, nauka o prawidłowo wypełnianych rolach w rodzinie),
- działania na rzecz integracji rodziny, nauka efektywnego spędzania czasu razem (spacery, gry i zabawy, itp.), roli tradycji i spędzania świąt w gronie rodziny,
- podtrzymywanie i zacieśnianie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktów z bliższą i dalszą rodziną),
- wdrażanie zasad wychowawczych opartych na zasadach szacunku wobec dziecka i jego potrzeb w nurcie wychowania bez przemocy,
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systematycznego kontaktu ze szkołą,
- mobilizacja rodziców do realizowania przez dzieci obowiązku szkolnego.

6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:

- edukacja w zakresie poprawy i ochrony zdrowia (udzielanie informacji o konieczności chodzenia do stomatologa, innych lekarzy specjalistów, informowanie o sposobach wspomagania odporności),
- profilaktyka przeciw COVID-19 i innym chorobom wirusowym,
- motywowanie do odbycia zaległych wizyt u lekarzy specjalistów,
- koordynowanie leczenia specjalistycznego.

7. Udzielenie pomocy rodzinom w postaci:

- możliwości korzystania z konsultacji psychologicznych oraz prawnych na terenie naszej gminy oraz powiatu,
- rozpoznawania potrzeb, pozyskiwania sponsorów i koordynowania pomocy rzeczowej.

8. Wzrost bezpieczeństwa i stabilności rodzin.

- udzielanie kompleksowych informacji w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, a także podejmowanie natychmiastowej interwencji w przypadku otrzymanej informacji lub istniejących przesłanek do takich działań

- prowadzenie bieżącego monitoringu sytuacji w rodzinie,
- motywowanie rodziny do współpracy ze specjalistami (podejmowanie terapii przez osoby uzależnione i współuzależnione),
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Nowym Dworze Gd., lekarzem POZ, policją.

Asystenci rodziny w gminie Stegna w 2022 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
Liczba asystentów w gminie, z tego:	1
zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy	1
zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług	0
Liczba asystentów rodziny zatrudnionych przez:	1
jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego, w tym:	1
Ośrodek Pomocy Społecznej	1
Inny podmiot na zlecenie gminy	0
Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystentów rodziny (w zł), z tego:	49343,91
finansowane z budżetu gminy	46343,91
finansowane z innych źródeł	3000,00

źródło: dane własne GOPS Stegna

Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Stegna w 2022 r.

Lp	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:	12
1.1	do 3 miesięcy	0
1.2	powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	3
1.3	powyżej 1 roku	9
2.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	6
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	41
3.1	dzieci od 0 do 3 roku życia	7
3.2	dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	5
3.3	dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	22
3.4	dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	5
3.5	dzieci powyżej 17 do 18 roku życia (realizujące obowiązek szkolny)	2
4.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	7
5.	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora społecznego	5
6.	Przeciętny czas pracy asystenta rodziny z rodziną (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, miesiąc rozpoczęty liczony jest jako miesiąc pełny)	19
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę:	3
7.1	ze względu na osiągnięcie celów	1
7.2	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1
7.3	ze względu na brak efektów	1
7.4	ze względu na zmianę metody pracy	0

W 2022 roku pod opieką asystenta rodziny było 12 rodzin. Z 3 rodzinami asystent zakończył pracę, z tego z jedną z powodu zrealizowania celów. Druga z rodzin zrezygnowała ze wsparcia asystenta. Asystent zaprzestał wsparcia trzeciej rodziny, z uwagi na brak współpracy. Rodzina została zobowiązana postanowieniem sądu i ponownie objęta wsparciem asystenta.

W roku 2022 funkcjonowały 4 placówki wsparcia dziennego w: Bronowie, Drewnicy, Tujsku, Nowotnej. W roku 2022 z tej formy wsparcia skorzystało 50 dzieci.

WSPÓLFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Obowiązek współfinansowania przez gminę nie dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przed 1 stycznia 2012 r.

W 2022 roku 23 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w związku z ich pobytem Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie poniósł koszty wysokości 137.299,09 zł.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WYKONYWANYCH Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W ROKU 2021.

1. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny.
2. Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny oraz innych pracowników zajmujących się pracą z rodziną, poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
3. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze).
4. Rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin w kryzysie.
5. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.
6. Pozyskanie rodzin wspierających.

Realizacja zadań związanych ze wspieraniem rodziny i ich rezultaty zależą w dużej mierze od współpracy instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Nadrzędnym celem realizowanych zadań jest zapewnienie każdej rodzinie kompleksowego, spójnego i zintegrowanego wsparcia, które przyczyni się do jej rozwoju biopsychicznego, społecznego, kulturalnego oraz materialnego.

p.o. Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Stegnie
Agnieszka Bazior